

STEKLAR

Izhaja od leta 1959

Letnik XXXX, št. I

Hrastnik, 27. I. 1999

CONSULTING PROJECT '98

Svetovalci so svoje delo končali, kaj pa zdaj?

Prof. Nenad Filipović,
Direktor MBA projektov,
Center Brdo

Svetovalni team Centra Brdo je v začetku decembra predstavil glavne ugotovitve o možnih izboljšavah v Steklarni Hrastnik ter podal vrsto nasvetov o tem, kaj bi podjetje lahko naredilo za izboljšanje svoje konkurenčnosti in poslovne uspešnosti (glej tekst v okvirju). V pogovoru s širšim vodstvom Steklarne, ki je sledil predstavitvi, sta obe strani z zadovoljstvom ugotovili, da se vodstvo večine dejstev zaveda ter se pripravlja marsikateri sveto-vani ukrep že izvajati.

Čeprav je bil vtis po pogovoru izredno pozitiven, so svetovalci na podlagi izkušenj s podobnih projektov vendarle opozorili vodstvo na nekaj težav, s katerimi se bo podjetje zagotovo srečalo pri uvajanju predlaganih sprememb.

Prvo vprašanje, od katerega je v veliki meri odvisna uspešnost načrtovanih ukrepov, je, ali se celotno vodstvo in vsi zaposleni zavedajo resnosti poslovne situacije, v kateri se Steklarna nahaja ter posledično nujnosti ukrepov. Čeprav se je večina poslovnih pokazateljev v preteklem letu izboljšala, zahtevata situacija v panogi ter splošna gospodarska situacija v Sloveniji in na najbolj pomembnih trgih takojšnje ukrepe (po oceni svetovalcev bi v nasprotnem primeru Steklarni v nekaj let grozil propad). Zaradi tega je izredno pomembno v vodstvu podjetja ust-

variti enotno mnenje o strateških poslovnih ciljih in nadaljnjih razvojnih korakih, le-te jasno predstaviti vsem zaposlenim in od njih dobiti čim več ustvarjalnih predlogov, kako rešiti konkretne, vsakodnevne probleme, ki pestijo Steklarno. Tiste, ki bi k oblikovanju in izvajanju nove strategije pristopili "s figo v žepu", bi bilo treba po kratkem postopku prepričati, da svojo prihodnost poiščejo neke drugje.

Že zdaj je jasno, da bodo posamezni ukrepi zelo zahtevni, drugi pa ne prav priljubljeni. Torej, uspešnost podjetja ne bo odvisna samo od pametnih rešitev "na papirju", ampak še bolj od sposobnosti vodstva, da za njihovo uresničevanje najde in motivira prave ljudi. Naslednja primera dobro ponazarjata pričakovane težave.

Eden ključnih zaključkov svetovalnega projekta je nujnost povečane odzivnosti na zahteve kupcev. Za doseganje tega cilja je potrebno istočasno odpraviti kar nekaj problemov, od uvajanja informacijske podpore, ki omogoča natančno vodenje proizvodnje in zalog ter ugotavljanje dobičkonosnosti posameznih izdelkov, do bolj aktivnega, neposrednega trženja. Oboje zahteva ne samo precejšnjo denarna vlaganja, temveč

odlično usposobljene strokovnjake, ki bodo pripravljene prevzeti iniciativno in razviti svoj poslovni segment. Mogoče je slišati čudno, vendar je denar pri tem dejansko manjši problem, saj je poleg lastnih sredstev za obetavne projekte moč dobiti dokaj ugodna posojila ali pridobiti strateške partnerje, ki bi bili pripravljeni vložiti kapital v Steklarno. Strokovnjakov, žal, v Steklarni zmanjkuje, še posebej na področjih trženja, razvoja novih izdelkov ter sodobnega managementa.

Vsakič, ko se zastavlja vprašanje pomanjkanja določenih profilov strokovnjakov, se je treba zavedati, da rešitev ni ne hitra ne enostavna. Razvoj lastnih kadrov, ki je praviloma dolgoročno najboljša rešitev, zahteva veliko časa (tipično vsaj tri do pet let) ter stalno in dobro usmerjeno vlaganje. Poleg izobraževanja sta izredno pomembna postopek izbire kadrov ter sistem motiviranja ključnih strokovnjakov. Motiviranje seveda ne vključuje samo denarnega nagrajevanja, temveč predvsem priložnost, da opravljajo zahtevne in strokovne posle ter vidijo možnost osebnega razvoja in napredovanja. Če zaradi časovne stiske razvoj lastnih kadrov ne pride v poštev kot edina rešitev, je treba poseči po

IZ VSEBINE:

- Consulting project
- Intervju: Zdr. dom
- Intervju: B. Sebasu
- Kako smo praznovali
- Špedicijska služba
- Zanimalo vas bo
- Kadrovska inventura
- Horoskop
- Križanka

"nakupu" strokovnjakov na trgu delovne sile, zavedajoč se pri tem, da je v Sloveniji ta trg izredno majhen (ali je napočil čas, da v Steklarni začnete zaposlovati tuje strokovnjake?), da imajo vodilni strokovnjaki izredno visoko ceno ter so praviloma manj lojalni podjetju, za katerega delajo.

Če je eden ključnih izzivov, kako pridobiti prave ljudi, je drugi še zahtevnejši in bistveno bolj občutljiv - in sicer, kako obravnavati vprašanje presežnih delavcev.

Primerjalne analize, ki jih je pripravil svetovalni team, jasno kažejo, da je za doseganje vsaj minimalne konkurenčne produktivnosti potrebno iste prihodke ustvariti s približno 85 delavcev manj kot danes. Upoštevajoč, da bo na določenih področjih nujno potrebno povečati število ljudi (kot je prej omenjeno trženje) in da vsaj del tega

Ključna področja izboljšav	Najbolj pomembni možni ukrepi
1. Finančni položaj podjetja	1.1 Odprodaja terjatev 1.2 Prestrukturiranje dolgov 1.3 Zmanjševanje zalog in boljše obračanje sredstev
2. Organizacija	2.1 Razdelitev na 2 poslovni enoti 2.2 Optimizacija poslovnih procesov
3. Trženje	3.1 Osredotočanje na krepitev položaja na ključnih trgih 3.2 Boljša izbira izdelkov in manj posrednikov 3.3 Več (usmerjene) promocije
4. Proizvodnja	4.1 Usmerjenost na male serije in visoko odzivnost zahtevam kupca 4.2 Informacijska tehnologija 4.3 Izboljšanje produktivnosti s pomočjo novih tehnologij, zmanjševanja števila zaposlenih ter oddajanja manj pomembnih del podizvajalcem

povečanja ne bo možno doseči s prekvalificiranjem, bo verjetno število presežnih delavcev nekje okoli 100. Hitrost reševanja tega problema bo sigurno bistveno vplivala na konkurenčnost Steklarne. Pri tem ne gre za pozabiti, da mora biti postopek reševanja presežnih delavcev skrajno korekten in če se le da, neboleč, saj bo v nasprotnem primeru prišlo do nezadovoljstva zaposlenih in oviranja nujno potrebnih sprememb.

Nenazadnje, zaposleni so tudi solastniki podjetja in se bodo morali opredeliti, kaj jim je bolj pomembno: zagotoviti dolgoročno uspešnost podjetja in se pri tem odreči kratkoročnim ugodnostim, ki jih položaj lastnika omogoča (kot so dividende ali neposredni vpliv na vodstvo podjetja), ali vztrajati na svojih lastniških pravicah in istočasno zahtevati nadpovprečne plače ter varno zaposlitev, kar lahko dolgoročno poslabša položaj podjetja ali celo ogrozi njegov obstoj.

Lokalni poslovni partnerji ZDRAVSTVENI DOM HRASTNIK

Tokrat smo za predstavitev v tej rubriki izbrali Zdravstveni dom Hrastnik. To sodelovanje je nekoliko drugačno kot doslej predstavljene organizacije in ne temelji na čistem tržnem odnosu. Toliko bolj pa se tiče skoraj vseh zaposlenih, ki se srečujemo z uslugami zdravstva zlasti ko nismo v najboljši psihofizični kondiciji. Takrat nam je pomoč zdravstvenih delavcev in njihov odnos do nas izredno pomemben.

O tem in še o vrsti specifik te, sicer neproizvodne, pa še kako potrebne dejavnosti, sem se pogovarjala z direktorjem te ustanove dr. Martinom Mlinaričem.

• Tudi Zdravstveni dom Hrastnik je na nek način poslovni partner Steklarne Hrastnik? Kako vi gledate na to sodelovanje?

Glede na to, da je zdravje naša skupna skrb, najbrž sodelujemo premalo. Ker pa se Slovenija tudi na državnem nivoju še ni odločila, kako bo izvajala preventivno zdravstveno dejavnost, se ne gre čuditi, da tudi naše sodelovanje poteka precej neorganizirano in stihijno.

Predvsem preventiva, kjer bi z roko v roki potekalo sodelovanje tako osnovnega zdravstva, kot podjetij, bi morala biti naša skupna skrb. Lahko bi se kaj naučili iz pozitivnih izkušenj iz preteklosti. V 80. letih je celo posebna komisija, pod vodstvom dr. Toplaka, v gospodarskih organizacijah na podlagi ergomerije ugotavljala pogoje dela in njihov vpliv na zdravje. Rezultati so bili dobri, marsikaj se je spremenilo na bolje. Danes pa to dejavnost med aktivnim prebivalstvom izvaja le medicina dela. Kot da zaposleni ne sodijo med rizično populacijo, se v ambulantah ukvarjamo predvsem s populacijo, ki ni več aktivna. Veliko je obolenj, ki so posledica pogojev dela (zlasti gibalna: hrbtenica, kosti veznega tkiva, sklepi...). Sodelovanje ne bi smelo ostati le na ravni sprotnega

obveščanja, pač pa aktivno povezovanje preko kontaktnih oseb z različnih področij - medicine dela, splošnega zdravstva, podjetij, Centra za socialno delo in povratnih informacij med vsemi.

• Imate v vašem Zdravstvenem domu kakšno posebno mišljenje o pacientih Steklarne Hrastnik? Gre za kakšne specifične?

Mislim, da se tudi 800 zaposlenih Steklarne Hrastnik, ko so v vlogi pacienta obnašajo enako kot vsi ostali. Gotovo obstajajo primeri, ki bi se lahko iztekli brez bolniškega staleža, kjer gre za beg v zdravstvene ustanove. Mnogi konflikti, ki nastajajo v delovnih sredinah se prenašajo v naše ambulante. Za posameznike je že ostrejši pogled predpostavljenega dovolj, da bo izhod iskal pri nas. Motivacija za delo je zelo padla, plače so nizke, tako da bistvene razlike med njimi in nadomestilom za boleznino ni.

Glede na obolenja je največ prehladnih, obolenj gibal, veliko pa imate tudi poškodb pri delu. Res je, da imajo zlasti delavci v ročni proizvodnji težke pogoje dela, kjer so tudi poškodbe pogostejše, res pa je tudi, da se poškodbe pri delu danes finančno splačajo... Kakšnih bistve-

Mnogi konflikti, ki nastajajo v delovnih sredinah se prenašajo v naše ambulante.

nih posebnosti pa pri delavcih Steklarne, ko so v vlogi pacientov, ni. Lahko pa bi probleme reševali drugače, o čemer smo se že večkrat dogovarjali in sklepali (več sodelovanja).

• Hrastnik je po poročilu Zavoda za zdravstveno zavarovanje na 1. Mestu v državi po procentu bolniškega staleža med zaposlenimi. Kje je po vašem mnenju razlog in kakšni so vaši predlogi za izboljšanje stanja?

Poročila Instituta za varovanje zdravja, ki naj bi se s tovrstno statistiko ukvarjal, nisem videl odkar živimo v samostojni državi. Te podatke sedaj dobivamo od Zavoda za zdravstveno zavarovanje v skupnem kontrolnem poročilu, ki obsega razna področja od potrošnje zdravil naprej.

Mislim pa, da je Hrastnik s svojo industrijo neprimerljiv s katerikoli področjem v Sloveniji. Nikjer ni takšnega steklarstva, takšne kemične industrije, takšnega rudnika..., v tri ali štiriizmenskim turnusu, kot prav tu. Poleg tega pa gre tudi zavajanje s statističnimi podatki - za bolniški stalež vodijo tudi dni, ko so ljudje prosti (pri štiriizmenskem turnusu). Toda če je bolniški stalež resnični odra obolevnosti, bi se morali v Hrastniku ob njem resno zamisliti...

• Kako ocenjujete vašo ustanovo - ustanovo Zdravstvenega doma Hrastnik?

Imamo 48 zaposlenih v javni službi, poleg tega pa je pod to streho še 11 zasebnikov (deset s področja zobozdravstva in eden v patronažni službi). 25% kadra ima visoko izobrazbo ali specializacijo. Smo majhna sredina, ki se še zmanjšuje. Fluktuacije ne nadomeščamo.

Majhno število zaposlenih pomeni prijeten kolektiv, ki pa prinaša tudi vrsto težav. Ista zasedba si mora razdeliti tako vse osnovne kot dodatne obveznosti - tudi dežurstva, zdravniško oskrbo Doma starejših občanov, preglede nabornikov, pogodbeno dela... 24 ur pa je tako za velik kot za majhen zavod 24 ur. Za vse to je razpolago le 7 zdravnikov, od teh 4 v splošnih ambulantah.

Kljub temu pa kar precej sredstev (okrog 1.700.000 SIT letno) namenimo izobraževanju, saj se zavedamo, da le tisti, ki zna, in ima s čim, ima škarje in platno za uspešno delo.

Potekata tudi dve specializaciji, eno izobraževanje ob delu, imamo dve lastni štipendistki na Medicinski fakulteti. Za investicije in vzdrževanje je bilo v preteklem letu namenjenih cca 14mio SIT, od tega za medicinsko opremo preko 9 mio SIT.

• Kaj pa menite o privatizaciji zdravstva?

Ministrstvo je načrtovalo približno 30 % zdravstvenega osebja v privatni sferi. Nič nimam proti temu, če gre to na račun zdrave konkurence in višjega nivoja zdravstvenega standarda. Tega pa sedanji trendi privatiziranja ne kažejo.

• Vloga splošnega zdravnika v ambulanti je zelo pomembna, saj je prvi, ki opazi neko bolezen in ukrepa. Mislite, da imamo v Hrastniku dobre zdravnike?

Moram reči, da nismo vsi, ki smo končali medicinsko fakulteto tudi zdravniki s čutom za ta poklic. Nekateri ostanejo na nivoju medicincev. In naše delo je zaradi tega različno dobro.

V nekaterih ambulantah je tudi izredno velika fluktuacija. V težnji za delo v večjih centrih, so se zdravniki v njih izmenjevali na 12 do 15 mesecev. In za Hrastnik je že Trbovlje večji center. Stanje bi bilo lahko boljše, če bi bil upoštevan trg delovne sile - ponudba in povpraševanje oz. reguliranje s stimulatívnejšimi plačami v neprivlačnih okoljih. Vendar Ministrstvo za zdravstvo takšne pobude zavrača. Sicer pa je precej zdravnikov, ki so danes vrhunski specialisti na različnih medicinskih področjih, ki so si prve izkušnje nabirali prav v našem zdravstvenem domu.

• Kakšna pa je relacija med zdravstvenimi organizacijami in Zavodom za zdravstveno zavarovanje?

Zdravstvene organizacije so pri svoji dejavnosti do skrajnosti limitirane. Določeno je prav vse - število opredeljenih zavarovancev na enega zdravnika, temu pritiče 1,1 sestre in 0,36 laborantke ... Za primer bi navedel naš laboratorij je včasih opravljal mnogo zahtevnejše preiskave, tudi biokemične. Po novi kategorizaciji to ni več v njegovi pristojnosti. Paciente pošiljamo na preiskave v Trbovlje, pri čemer pazimo, da smo racionalni. Pa vendar nas te usluge stanejo cca 450.000

SIT mesečno. Iluzija je planirati večje materialne stroške ali večje število zaposlenih, saj sredstev ni. Zavod za zdravstveno zavarovanje namenja za enega zavarovanca 659 dolarjev in nič več. V primerjavi s tem, namenja Nemčija 4,5-krat večji

znesek. Ob predpostavki istega obsega in kvalitete, je naše zdravstvo 4,5-krat cenejše (pa se vprašajmo, če smo sposobni izdelati Volkswagnov avtomobil za tolikokrat nižjo ceno).

• Najbrž tudi zato nastopate v dvojni vlogi - kot zdravnik z lastno ambulanto in kot direktor zdravstvenega doma. Kako sta ti dve funkciji združljivi med seboj?

Razlog je prav v naštetih limitih. Problem je predvsem veliko število odsotnosti zaradi raznih sestankov in drugih dogovarjanj. Vendar je z dobro organizacijo in maksimalnim angažiranjem možno uspešno delati na obeh področjih, v glavnem na račun prostega časa, ki ga praktično ni.

• Zadnje čase je veliko razprav tudi o povišanju prispevkov za prostovoljno zdravstveno zavarovanje ali celo ponovni uvedbi participacijskih prispevkov. Kaj mislite o tem?

Ne glede na povedano, moram reči, da je zdravstvo požeruh sredstev. S pravicami, ki so določene in strokovnimi možnostmi, ki obstajajo, so sredstva, namenjena zdravstvu odločno premajhna. Prispevki iz prostovoljnega zavarovanja v skupni kvoti znašajo le 10%. Povišan prispevek primanjkljaja v vreči zdravstva ne bo zapolnil. Še posebej, če bo Zavod moral zaradi razbremenitve gospodarstva kriti tudi sredstva za bolniški stalež že nad 10 dni. Prav tako nobena vlada tudi v perspektivi ne bo poviševala prispevne stopnje, ker bi bilo to poseganje v socialo.

Mislim, da je napaka nekje drugje. Vsi načrti v zdravstvu izhajajo iz podatkov izpred 25 - 28 let. Takrat je bila življenjska doba žensk 6 let in moških 9 let nižja. Ni se spremenila struktura stroškov, ne plan kadrov, ne število oskrbnih dni. Pa je najbrž logično, da če človek toliko časa dlje živi, se tudi bolezní potegnejo v to starost.

• Nekaj k pomanjkanju sredstev najbrž prispeva tudi zgodnje upokojevanje. Nihče, ki se je predčasno upokojil ni plačeval povišane premije. Tovrstno upokojevanje pospešuje beneficirana delovna doba in še posebej upokojevanje po zakonu, ki ga je država sprejela za rudarje. Tako imamo 40 let stare upokojeence...

Beneficirana delovna doba, ki je bila uvedena zaradi za zdravje škodljivih posledic delovnega mesta,

je na rešetu. Pogoji dela so se od takrat, ko so bile podane zakonske podlage, močno spremenili. Prepričan sem, da so steklarji upravičeni do te bonitete, mnogi drugi pa že dolgo ne več. Potrebno je predvsem v največji meri poskrbeti za humanizacijo delovnega procesa - tako smo spet pri preventivi v zdravstvu..

• Včasih pa prihaja tudi do napaka vodenih podatkov...

Zaradi neažurnosti urejanja podatkov na Zavodu, se pojavlja precej nepravilnosti. Zlasti jih je veliko pri zavarovanju družinskih članov zavarovancev.

Pa tudi drugih. V Hrastniku je npr. eden redkih Centrov za begunce v Sloveniji, ki je hkrati tudi prehodni dom za tujce. Naš Zdravstveni dom ima vsak mesec kar precej zavrnjenih računov na ta račun. Status mnogih beguncev zaradi formalnosti pri urejanju dokumentacije o statusu in bivanju, ni urejen. In za zdravstvene usluge slednjih, ni odgovoren nihče... V zdravstvenem domu pa se kopičijo zavrnjeni računi za usluge tem pacientom.

• Najbrž so posledica pomanjkanja sredstev tudi dolge čakalne dobe na različne preglede?

Ko enkrat pridemo v zdravstveno diagnostiko, je to dolg proces. Razen rentgenskih pregledov, ki se res opravljajo ažurno, je potrebno npr. na pregled pri ortopedu čakati 3-4 mesece, če ta predlaga še pregled EMG, nadaljnjih 4-6 mesecev.... Čakalna doba za pregled žil v ošrčju je od 8 - 26 mesecev. Za poseg na odprtem srcu čaka 142 pacientov. Kar precej jih v času čakanja tudi umre. Lani je srčna kirurgija zaradi pomanjkanja sredstev sredi leta ustavila vse posege. Preden se je zavod odločil, da temu nameni dodatnih 800 mio SIT sredstev, preden so obvestili vse paciente in opravili ponovne preiskave, je minilo skoraj pol leta... So ozka grla, za katera ne vidim opravičila, saj gre na škodo ljudi in zdravstva zaradi kratkovidnosti v planiranju in neupoštevanja dejstev.

Obstaja še alternativa - samoplačništvo, ki pa si ga zlasti pri zahtevnih posegih lahko privoščijo le malokdo. Zavarovanec pa v času, ko čaka na ugotovitve preiskav ni delazmožen - koristi bolniški stalež...

• To je le eno od ozkih grl v zdravstvu, ki podaljšujejo bolniški stalež. Najbrž jih je še več...

Bolniški stalež povečuje marsikaj, kar ni v neposredni zvezi z boleznijo. Takšno je npr. tudi čakanje na oceno invalidske komisije. Čakanju na vse preiskave, sledi čakanje na izvide, nato čakanje na podatke podjetij (ki tudi mnogokrat zavlačujejo z njimi), nato čakanje na oceno samo... Če se zavarovanec pritoži, nadaljnje čakanje do odločitve. Vendar bolniški stalež v vseh teh primerih čakanja ni obvezen. Prav zaradi tega je tudi mnogo sporov med pacienti in lečečimi zdravniki.

Večkrat so bili že omenjeni motivacijski dejavniki in razvrstitev prioritete posameznika. Mnogim je na prvem mestu družina, na drugem zdravje (kjer je že v naravi človeka, da je nagnjen k pretiravanju) in šele na tretjem delovna organizacija. Za marsikaterega bi lahko že vnaprej predvidel vrstni red navajanih obolenj, do živcev, temu sledi še nega otroka (čeprav je zakonec npr. na čakanju) ... Kljub temu, da smo zelo poosttrili kriterije, se še najde kdo, ki uide skozi šivankino uho.

• Imate kakšen predlog glede tega?

Mislim, da ni bila slaba rešitev, ko se je moral posameznik pred nastopom bolniškega staleža javiti v podjetju - v svoji delovni sredini. Predpostavljeno je izdal le evidenčni list in niti približno ni odločal o njegovi bolezni ali zdravju. Človek pa se je pojaviti med svojimi sodelavci, ki so morda z mnogo večjimi težavami le prišli v službo... Imel je vsaj občutek odgovornosti pred njimi in sramu pred samim sabo.

Že en sam koristnik bolniškega staleža v delovni sredini, negativno vpliva nanjo in jo demotivira.

• Zdravje je torej relativna zadeva...

Za primer naj navedem zdravstveno stanje nabornikov, torej mladih ljudi, ki naj bi bili zdravi. Pregledi nabornikov v Hrastniku (kot najboljši v naši državi so bili ocenjeni tako s strani Ministrstva za zdravstvo, kot Ministrstva za obrambo), so pokazali, da je:

- 20% populacije nesposobne (slaba drža, vid, psihično stanje...)
- 10-20% populacije omejeno sposobnih zaradi raznih obolenj in le

- 60-70% kandidatov sposobnih glede na kriterije vojske. Pa tudi pri njih bi, če bi iskali, kakšno bolezen našli.

Kakšno bi bilo stanje zaposlenih, če bi bili tako ocenjevani, bolje, da se ne sprašujemo.

• **Pred časom je bilo veliko govora o ukinitvi dežurne ambulante v zdravstvenem domu. Kakšno je stanje sedaj?**

Pravilnik obveznega zdravstvenega zavarovanja pozna po nujnosti le devet primerov, za katere je predvidena pomoč v dežurni ambulanti. Zdravnik mora presoditi ali je določeno obolenje v dani situaciji primer za reševanje v dežurni ali ne, sicer je zavarovanec samoplačnik.

Splošni dogovor in Področni dogovor za zdravstvene domove priznavata Hrastniku, ki ima manj kot 15.000 prebivalcev, le pripravljenost zdravnika na domu vse dni ponoči, ob nedeljah in praznikih pa še 8 ur dela zdravnika in 12 ur dela zdravstvenega tehnika v ambulanti, kar je v ZD Hrastnik zaradi števila zdravnikov, ki smejo ali lahko dežurajo neizvedljivo in nesprejemljivo. Že tako znaša delovna obremenitev zdravnikov zaradi dežurne službe dodatnih 60.94 ur mesečno. (Razliko v stroških med priznано pripravljenostjo in dejansko dežurno službo pa do nadaljnjega finansira občina iz proračuna).

• **Kaj pa nujna medicinska pomoč?**

Za nujno medicinsko pomoč (lučka in sirena istočasno) smo preko Centra za obveščanje na razpolago na tel št. 112. Tudi to storitev v našem primeru prevzame dežurna ekipa. Tu bi bil potreben še reanomobil - rešilni avto z vsemi urgentnimi aparaturami, ki pa ga žal nimamo. In potem si je le potrebno predstavljati infarkt sredi noči v eni od obrobni KS. Ko s sestro najdeva hišo, poskrbiva za pacienta, kolikor je to na domu možno, je potrebno čakati reanomobil iz Trbovelj! Mesečno so 3 - 4 primeri, ki se rešujejo v nujni medicinski pomoči - prometne nesreče, samomori, kapi...

Gre za popolnoma birokratsko logiko - 15.000 prebivalcev opravičuje dežurne ekipe, če jih toliko ni, pa ... Za to tudi nimamo ustreznih sredstev. K sreči nam sedaj negativno razliko - 350.000 SIT mesečno pokriva občina. Gre za

izredno fer odnos občine do tega problema, saj tudi ona nima namenskih sredstev za to.

• **Občani smo si že pred leti izbrali svoje osebne zdravnike. Kar v nekaj ambulantah so danes drugi zdravniki, izbira drugega zdravnika pa v okviru zdravstvenega doma ni možna, ker so ambulate prezasedene. Nekateri so si prav zaradi tega izbrali zdravnike v drugih zdravstvenih domovih, ostali pa... Nezadovoljni vztrajajo. Kaj mislite o tem?**

Zakon opredeljuje t.i. glavarino, ki je odvisna od števila opredeljenih zavarovancev na posameznega zdravnika in njihove starostne strukture, ki naj bi hkrati predstavljala težavnost obravnave (starejša populacija zavzema večji procent). Zdravnik ni več dolžan sprejemati novih pacientov, če z glavarino preseže določen količnik. Glede na to, le ambulanta upokojencev ni več dolžna sprejemati novih pacientov. Sicer pa ni nikakršnih objektivnih zaprek, da zavarovanec v skladu s Pravili OZZ enkrat letno ali v izjemnih primerih tudi prej po predhodnem dogovoru z novim zdravnikom in ureditvijo formalnosti v ambulanti, kjer se je dosedaj zdravil, izbere drugega zdravnika v zdravstvenem domu. Zavod tudi pri tem sledi neki čudni logiki in izhaja iz opredeljenih zavarovancev, ne pa števila pacientov. Podatki namreč kažejo, da je obisk ambulant popolnoma drugačen, ker se aktivna populacija že zaradi urejanja bolniškega staleža več odloča za obiske ambulant. V kratkem bo nastal tudi dodaten problem, ko se bo moralo okrog 250 pacientov, ki so opredeljeni v otroški ambulanti zaradi nove zakonodaje odločiti za drugačno alternativo (do leta 2002).

• **V letošnjem letu naj bi bila namesto dosedanjih zdravstvenih knjižic uvedena kartica. Ali bo to prispevalo k racionalnejšemu delu zdravstvenih delavcev?**

Uvajalni projekt, ki je potekal v občini Krško je dal izredno pozitivne rezultate. Faza uvajanja je podaljšana do konca letošnjega leta. Predvideno je, da bomo s karticami na območju celotne države začeli delati do leta 2001, do takrat pa je potrebno nabaviti ustrezno računalniško opremo, izobraziti kadre, nastaviti centralno evidenco...

Ogromno dela torej. V prihodnosti se bo tudi na drugačen način shranjevalo kartoteke. Glede na to, da je potrebno dokumente hraniti najmanj 10 let, so sedaj nekatere težke tudi po tri kilograme. Vendar dokler ne bo ustrezne tehnologije - dobrih optičnih čitalcev, bodo še vedno imele mesto v prostorih zdravstvenih organizacij.

• **Ali mislite, da bo v zadostni meri poskrbljeno za tajnost podatkov, saj sodijo podatki o našem zdravstvenem stanju glede na občutljivost zadev na enega najvišjih mest?**

Dokler gre tu za zelo splošne podatke, kakršne brez našega soglasja uporablja marsikatera ustanova, stvari niso sporne. Pomembno je, da ni podatkov o bolezni zavarovanca. Na splošno pa glede tega zdravstveni domovi tudi sedaj zagotavljajo precej večjo tajnost podatkov in zaščito človeka kot osebnosti.

• **Star zdravstveni dom ste izpraznili. Ali je že določena namembnost teh prostorov in ali je v novem zdravstvenem domu dovolj prostora za vse?**

Dejavnosti, ki so se vršile v okviru stare stavbe Zdravstvenega doma, se sedaj v celoti izvajajo na novi lokaciji. Za to smo se odločili zaradi racionalizacije oz. zmanjšanja stroškov, zlasti pri ogrevanju. Tudi iz organizacijskih razlogov pa je bolje, da smo vsi pod eno streho.

V starih prostorih se sedaj izvajajo nekatere zdravstvene dejavnosti v privatni sferi in ZZV s svojo higienško epidemiološko dejavnostjo. Celotna namembnost pa še ni določena - prostori še niso v celoti izkoriščeni.

• **Kakšno pa je vaše mnenje o alternativnih oblikah zdravljenja npr. homeopatija, kiropunktura itd. Nekatere metode s področja kitajske tradicionalne medicine, npr. akopunktura in akopresura so sestavni del uradne medicine. Morda bo v prihodnosti še katera veja tovrstnega zdravljenja?**

Na vsak način morajo biti ljudje, ki se s tem ukvarjajo iz zdravstvene stroke. Mislim, da je pravilna pot za primer, ko se odrasel človek, pri polni zavesti, odloči za določeno obliko alternativnega zdravljenja in na ta račun odkloni sredstva uradne

medicine, da svojo odločitev potrdi s podpisom. Ogrožanje zdravstvenega stanja in celo življenja je potem osebnostna odločitev. Na razpolago je ogromno različnih oblik.

Najbrž je precejšnje zanimanje za te oblike tudi posledica prevelike frekvence pacientov v posameznih ambulantah. Ljudje pogrešajo iskreno zanimanje zdravnika do pacienta, včasih bi zadoščal že pogovor. Pa zaradi normativov, ki nam kot Demoklejev meč visijo nad glavo, žal ni časa za to. Nedvomno je tudi, da imajo nekatere rastline, iz katerih se izdelujejo razni čaji, mazila, dražeji ipd., zdravilne učinkovine in pripomorejo k izboljšanju zdravstvenega stanja. To so znale s pridom izkoriščati predvsem naše mame in babice. Nimajo pa moči za odpravo bolezni. Če v nekaj dneh ni znakov izboljšanja, je le smotno poiskati zdravniško pomoč. Imamo cel spekter zelenih zdravil, ki gotovo ne škodijo, vprašanje pa je, če pomagajo. Poleg tega je nemogoče zaužiti npr. 10 - 15 dkg česnovih kožic dnevno, kolikor te učinkovine vsebuje ena tableta za znižanje krvnega tlaka.

• **In kaj pri vseh obveznostih delate takrat, ko niste zdravnik?**

Cel spekter aktivnosti je, s katerimi bi se želel ukvarjati. Zlati mi je žal zaradi neizživetih ambicij na področju fotografije, snemanja in raziskovanja novih krajev. Sedaj komaj pričakam kakšen prosti dan, ko ni ne dežurstev ne drugih obveznosti, da se spočijem. Relaksacijo mi predstavlja le še delo na precejšnjem vrtu, ko "pošljem možgane na pašo" in uživam v naravnem okolju.

• **Kaj bi lahko za konec rekli bralcem Steklarja?**

Da bi ohranili zdravje in preprečili bolezen, je potrebno nenehno spreminjati ne le zdravstveno službo, ampak tudi fizično in socialno okolje.

Žal imamo samo eno življenje, ki ga živimo: zato ga živimo tako, da bomo lahko ob potrebnih obiskih v ambulati na vprašanje: "Kako pa zdravje?", čimvečkrat odgovorili: "Še kar...", kajti tudi zdravniki se veliko raje pogovarjajo z zdravimi, saj so le ljudje.

Torej: "Dober dan, zdravje!"

Pogovarjala se je
Marinka Anžlovar

Bivši vidni sodelavci FRANJO KRSNIK

V rubriki o bivših vidnih sodelavcih Steklarne Hrastnik se je zvrstilo že veliko pomembnih oseb. Tokrat vam predstavljamo človeka, ki si vsekakor ta naziv zasluži. Je eden redkih, ki se lahko pohvali z izredno vsebinsko bogatim delovnim stažem. Predstavljamo vam g. Krsnika, človeka, ki je začel svojo kariero kot steklopihalec in jo končal z zaposlitvijo na republiškem nivoju. Pri vseh svojih zaposlitvah pa nikoli ni pozabil na malega človeka. Je eden izmed redkih, ki je znal svoje v šoli pridobljeno znanje združiti s prakso in ju združeno uspešno uveljaviti tudi pri samem delu, tako v neposredni proizvodnji, kot kasneje na vodstvenih delih v firmi, na občini in nazadnje kot sekretar pri neodvisnem Sindikatu. Poglejmo si kaj je o svoji bogati karieri povedal sam.

• V časopisu Steklar je bilo ime Franjo Krsnik velikokrat prisotno. Se radi spominjate tistih časov?

Seveda se. Vendar pa za časopis Steklar nisem pisal samo, ko sem bil zaposlen v Steklarni. Tudi kasneje, ko nisem bil več v Steklarni, sem se včasih odzval vabilu in napisal kakšen članek. Seveda pa mi je posebej ostal v spominu čas, ko sem bil v Steklarni Hrastnik. To je bil takorekoč moj drugi dom in vse kar sem dosegel na strokovnem področju, zlasti na področju izobrazbe, mi je omogočila Steklarna. Tudi kasneje so me vsi moji poklici nekako vezali tudi na Steklarno t.j. na Socialistični zvezi, kasneje kot predsednika skupščine občine in nazadnje pri Sindikatu. Nenazadnje pa živim v Hrastniku, kjer Steklarna Hrastnik zavzema pomembno vlogo.

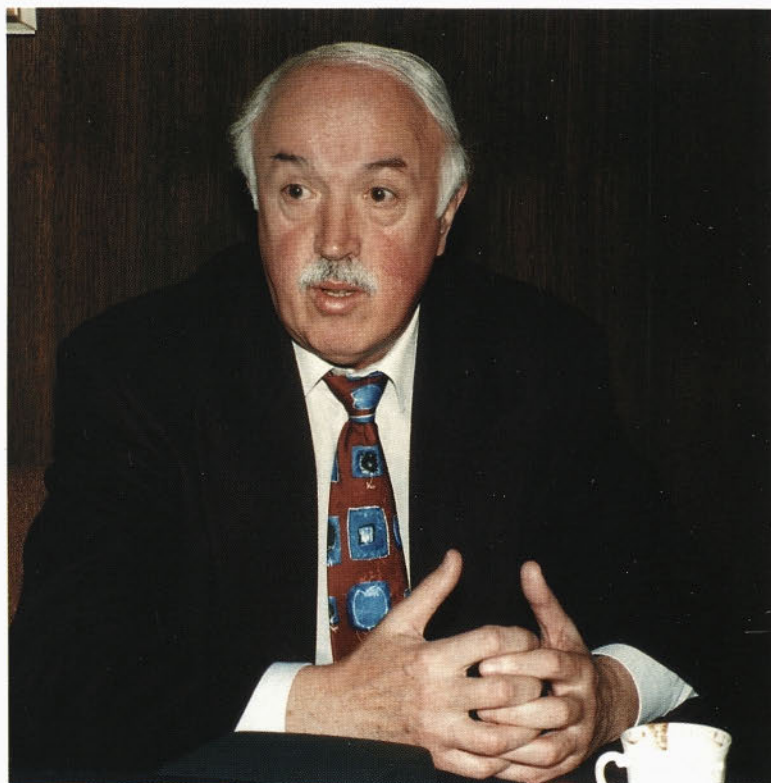
• Kako Vas je pot pripeljala med steklarje in v Steklarno Hrastnik?

Leta 1954 sem se prijavil v steklarsko šolo v Rogaški Slatini. Tam je že delal prej moj stric in od njega sem izvedel, da iščejo mlade za izučitev steklarskega poklica. Poleg tega pa je ta šola nudila tudi najugodnejše možnosti. Podjetja, ki so prevzela nas štipendiste, so namreč plačevala celotne stroške šolanja in stroške bivanja. V šoli smo bili 3 mesece in šele po preteku le-teh smo se odločili, v katero steklarno bomo šli. Jaz sam sem sicer prišel iz hrvaškega Zagorja, vendar pa se nisem odločil za steklarno v Rogaški Slatini, katera je bila vsekakor najbližje mojemu domu. Saj veste, mladi vedno stremijo po možnosti, da gredo čim dalje od doma. In tako sem se jaz odločil, da grem s svojimi prijatelji iz šole v Steklarno Hrastnik.

Šolo smo imeli takrat vajeniško, t.j. 4 ure prakse in 4 ure teorije. Steklarji smo imeli naporen urnik, saj smo vstajali že ob 3. uri zjutraj. Prakso smo imeli namreč od 3.30 do 4.30 ure. Začeli smo od začetka, t.j. od odnašanja, zapiranja modelov,... do izdelave krogel. Po enem letu, l. 1955, sem prvič prišel v Steklarno Hrastnik, in sicer na enomesečno počitniško prakso. Kasneje sem prihajal po potrebi v Steklarno tudi v času šolanja. Naj še povem, da se nas je v tistem času, ko sem končal steklarsko šolo, od 64 učencev kar 24 odločilo za delo v Steklarni Hrastnik. Bili smo najmočnejša generacija. Takšna je bila torej moja pot do Hrastnika.

• Znano nam je, da ste prehodili dolgo pot - od pihanja stekla do vodstvenih del in različnih najodgovornejših samoupravnih funkcij?

Ja, res je. Kot je običajno, sem počasi napredoval "po štengicah navzgor" od krogličarja pa vse do brigadirja. Leta 1964 sem se nato vpisal v 3-letno tehnično šolo v Rogaški Slatini. V času počitniške prakse smo že nadomeščali izmenovodje, ki so bili na dopustu. Seveda na izmeni nismo bili sami, imeli smo tudi svojega mentorja. Leta 1964, takoj po končani šoli, sem začel kot izmenovodja v notranjem obratu. Neke stalne, čisto svoje službe nisem imel, ampak sem eno leto občasno menjal izmenovodje na dopustu, ko so bili le-ti končani, pa so me prestavili v normirsko službo. L. 1970 v bistvu nisem imel več nobene prave zaposlitve, saj so že vsi izmenovodje izkoristili svoj letni dopust. Na seji upravnega odbora

Za vse izdelke se v Steklarni Hrastnik namreč ne da zagotoviti, da bi bili dobičkonosni.

delavskega sveta, katerega predsednik sem bil že od l. 1968, sem izkoristil priložnost in izpostavil svoj problem zaposlitve. Poslali so me v plansko-analitsko službo, kjer sem že dobil konkretno nalogo, in sicer naj bi jim glede na svoje izkušnje iz proizvodnje izračunal amortizacijo osnovnih sredstev oz. strojev okrog steklarskih peči. Dobil sem tloris celega obrata, samo razporeditev strojev in hladilnih peči sem sicer že sam dobro poznal, tako da mi sam izračun ni povzročal nikakršnih težav. In nalogo sem uspešno opravil. Po upokojitvi tedanjega vršilca dolžnosti v plansko-analitski službi, g. Borisa Kralja, je le-ta predlagal kar mene za svojega naslednika. Tam sem ostal vse do leta 1976. Med tem časom sem že hodil v višjo šolo za organizacijo dela, katera mi je omogočila, da sem pri svojem delu vzporedno združeval teorijo s prakso. Vse to mi je pomagalo, da smo l. 1973 v plansko-analitski službi opravili izredno pomembno nalogo, in sicer izdelavo novih kalkulacij. Energetska kriza v letu 1971 je namreč močno pritisnila na vse velike porabnike energije. Šlo je predvsem za naftno krizo, ki pa je bila povezana tudi z izdelavo kartonov. Stroški proizvodnje in pakiranja so namreč tako narasli, da takratne cene niso več zmogle nji-

hovega pokrivanja. Žal smo šli v izdelavo kalkulacij prepozno in l. 1976 se je v Steklarni Hrastnik prvič pojavila izguba. No izkušnje iz plansko-analitske službe so me pripeljale v komercialno, kjer naj bi kot pomočnik vodje komercialne predvsem svetoval oz. pomagal pri formiranju cen oz. pri sklepanju novih poslov. Vendar pa sem bil tam sorazmerno kratek čas. Okoliščine so namreč nanesele, da so se določene funkcije na občini sprostile in odšel sem na Socialistično zvezo. Od leta 1974 sem bil namreč že neprofesionalni predsednik Občinskega sveta sindikatov v Hrastniku, zato sem se že prej vrtil v občinskih krogih. Vendar pa moram povedati, da sam ravno nisem bil navdušen z odhodom iz Steklarne. Svoj odhod sem prelagal kar 2 meseca. Osebnost sem namreč čutil, da bi lahko v tistem času Steklarni Hrastnik največ dal oz. doprinesel, zlasti na področju dokončne uveljavitve tistih kalkulacij oz. postavitve realnih cen za večino izdelkov. Za vse izdelke se v Steklarni Hrastnik namreč ne da zagotoviti, da bi bili dobičkonosni. Nerealne cene in pa še ena energetska kriza sta namreč kasneje Steklarno zopet pahnila v težave. Žal je bilo moje znanje, katerega sem si v Steklarni pridobil in katerega bi lahko še dopolnjeval, prekinjeno.

• **Kako gledate na Steklarno Hrastnik tistega časa - so bile poslovne odločitve in strategija prave?**

Veste, stroka ima vedno prvo besedo in le-tej je treba zaupati. Ali je ta stroka našla pravo odločitev ali ne, bi težko rekel. Lahko pa rečem, da je bila v določenem času premalo upoštevana steklarska stroka. Najprej je bilo namreč ročno delo, šele na podlagi tega se je razvila polavtomatska oz. avtomatska proizvodnja. Gre namreč zato, da se je premalo pazilo pri odločitvah glede usposabljanja tistih, ki so potem na teh strojih delali. Še danes trdim, da tudi danes vsakdo, ki gre za strojnika v avtomatsko proizvodnjo, ne glede na to, da je bil prej dober električnik, ali dober strugar ali kaj drugega, mora imeti neko predznanje tehnologije stekla. Steklo in železo sta si namreč v določenih lastnostih zelo različna in če jih delavec ne pozna oz. ne razume, lahko naredi v proizvodnji veliko škodo. Kot prvo mora vsak strojnik vsekakor vedeti, kaj je dolgo in kaj kratko steklo. Če bi testirali danes vaše strojnike, bi se verjetno našel kdo, ki tega še ne ve. Iz tega namreč potem izhaja sistem hlajenja, dohlajevanja itd. Ne govorim torej o strateških odločitvah, temveč predvsem o tem, da je takrat manjkalo izkušen s področja steklarstva. Veliko pa se je takrat tudi spremenilo na področju ponudbe. Uvajati se je začela avtomatska proizvodnja in temu je bilo potrebno prilagoditi tudi embalažo. Prej se je namreč izbirala embalaža glede na to, koliko je lahko ena delavka dvignila. Paletizacije sprva še nismo poznali. Odločiti se je bilo potrebno, kakšna embalaža se bo uporabljala, kajti življenjski standard takrat ni bil ravno visok, zato nihče ni kupil 12 oz. 144 kozarcev, če je potreboval 3 ali 6 kom. Druga stvar pa je bila mogoče ta, da se je takrat pri nekaterih izdelkih preveč preizkušalo. Mogoče ravno zato, ker ni bilo neke prave povezave med steklom in strojništvom, kar se je vsekakor nato poznalo v proizvodnji, nazadnje pa v samih "kuvertah". Saj veste, dobavni roki so bili vedno pomembni, poleg tega pa je bilo takrat še povpraševanje večje od ponudbe, tako da so morali prodajni referenti paziti, kako bodo proizvedene količine porazdelili med kupci. Le redki so dobili toliko, kot so hoteli. Ravno zato je bilo škoda, da smo toliko eksperimentirali v sami

Slaba priprava dela je potem zahtevala svoj davek.

proizvodnji. Vedno se nam je nekako mudilo, tako da nismo nikoli imeli dovolj časa za samo pripravo dela. Slaba priprava dela je potem zahtevala svoj davek.

• **Kdaj in zakaj ste zapustili Steklarno Hrastnik?**

Odšel sem 31.1.1977. Čeprav sem bil v občinski službi že evidentiran, sem še vedno odlašal z odhodom iz Steklarne. "Nevihta", ki je bila takrat, je delala svoje in ker tudi v Steklarni niso pokazali pravega interesa zame, sem s 1.2.77 odšel za predsednika Socialistične zveze Hrastnika. Nikakor pa nisem odšel iz Steklarne zaradi ustvarjanja kakršnekoli kariere. Navsezadnje so bile vse šole, ki sem jih naredil, namenjene zgolj proizvodnji.

• **Med drugimi vidnejšimi funkcijami ste bili tudi župan Hrastnika. Kdaj je bilo to in kako ocenjujete to obdobje?**

To je bilo leta 1980 in sicer meseca aprila. Takrat se je namreč v Zasavju ustanovila Območna uprava notranjih zadev in tedanji predsednik skupščine g. Samo Logar je bil imenovan za vodjo le-te. Takrat namreč ni bilo županov, temveč so bili predsedniki skupščine, tudi funkcije le-tega so bile povsem druge, kot pa so sedaj funkcija župana. Niti sam točno ne vem, kako je prišlo do pobude, da bi na njegovo mesto, t.j. za predsednika skupščine občine, prišel jaz. Zame je bilo to veliko presenečenje. Nikoli

nisem namreč razmišljal o tem, da bi bil lahko predsednik skupščine nekdo, ki se je priselil v Hrastnik. Delo v skupščini naj bi bilo skupinsko delo, kar mi vsekakor ni povzročalo težav, saj sem bil sam pri svojem dotedanjem delu vedno vezan na ljudi in torej vaje dela z le-temi. Nekih posebnih nalog kot predsednik skupščine občine nisem imel. Svojo vlogo sem imel v zastopanju občine oz. predstaviti le-te na določenih sprejemih, sestankih,... Vse ostalo je bilo pretežno delo vezano neposredno na občane in njihove težave. Čeprav mi ne bi bilo potrebno, sem si včasih tudi kar sam poiskal kakšno delo. S takratnim predsednikom izvršnega sveta sem se dogovoril v tem smislu, da lahko pomagam npr. v primeru sporov med posameznimi zaselki oz. med sosedmi. Glede na moje prejšnje delo na Socialistični zvezi namreč ni bilo vasi oz. hiše, ki je ne bi poznal, oz. ne bi oni poznali mene. Navsezadnje sem l. 1978 vodil prvi odbor za pripravo samoprispevka, ki je tudi uspel. Zahvala gre predvsem skupinskemu delu cele ekipe. Po značaju torej nisem bil reprezentant občine. Danes ima župan takorekoč v svojih rokah "škarje in platno", je tako delodajalec kot odredbodajalec. Skrbi pa tudi za vse občinske vire. Takrat je bil Hrastnik le dopolnjevalna občina, saj nismo imeli dovolj lastnih virov za financiranje lastnih dejavnosti. Oči smo imeli sicer velike, le možnosti, da bi vse realizirali, nismo imeli. No, v času mojega predsednikovanja se je

naredilo veliko na področju komunale, saj nekateri zaselki še vedno niso imeli svoje vode, imeli so še makadamske poti. Veliko se je naredilo tudi na področju družbenih dejavnosti (vrtcev, šol,...). Programe smo namreč priredili tako, da smo iz samoprispevka vsakemu dali nekaj. Veste, to ni dobra rešitev, kajti po 5 letih so nato vsi nezadovoljni, ker niso vsega, kar so želeli, tudi ustvarili. Še največ pa sem v tistem času prispeval na področju telefonije. Takrat, t.j. leta 1980, smo bili v Hrastniku glede na število telefonskih priključkov še veliki reveži. Imeli smo namreč samo 332 telefonskih priključkov. Za zveze je bil takrat odgovoren pomočnik ministra za ljudsko obrambo in naš prvi korak je bil dogovor z njim o občinskem centru zvez. Takoj je nastal problem, ker ni bilo dovolj telefonov. Takoj sem izkoristil priložnost in vprašal, če lahko dobimo kot dopolnjevalna občina kakšno pomoč pri priklopljanju novih telefonskih priključkov, saj smo imeli kar 3 krajevne skupnosti še brez vsakega telefona. Na njegov predlog sem napisal vlogo in že po enem mesecu smo dobili 40.000 dinarjev, kar za tisti čas ni bilo malo, vendar tudi ne zelo veliko. Kasneje smo dobili tudi nekaj denarja, ki je bil namenjen izgradnji prostorov KS v zgornjem delu, vendar pa je bila l. 1982 ta izgradnja z zakonom o prepovedi financiranja gospodarskih investicij odpovedana. Tako so l. 1984 že vse tri KS imele speljane telefonske priključke (Podkurnice, Kovk in Vrhovo). Naj še povem, da ko smo začeli s popisom interesentov, smo morali ljudi skoraj prositi, takšni skeptiki so bili. Po 72 delovnih akcijah, pripetijah okrog drogrov in kablov, je 29.11.1984 po pet hiš v vseh treh krajevnih skupnostih dobilo telefonski priključek. Drugo leto pa so imeli le-tega že vsi interesi (70 števil). Kasneje so telefone dobile še ostale krajevne skupnosti (Čeče, Prapretno,...)

Drugo takšno pomembno nalogo pa sem imel kot koordinator za izgradnjo zasavske ceste. Ta cesta je bila že prej 6x v republiškem planu, pa vendar do takrat nikoli ni prišla na vrsto. Nikoli ni bilo niti volje niti finančnih sredstev. Čeprav je bilo tudi v zvezi z izgradnjo ceste veliko skeptikov, pa vemo, kaj je le-ta nato pomenila za celotno zasavsko gospodarstvo oz. za njihov transport.

Lahko si neko stavko privoščiti npr. Ljubljanski mestni promet, stavka v gospodarstvu pa ima lahko za posledico stečaj podjetja.

• S sindikatom ste ostali do upokojitve. Gotovo imate na tem področju ogromne izkušnje?

Po preteku mandata v skupščini občine, t.j. leta 1984, sem se želel vrniti v Steklarno Hrastnik, saj še ni preteklo toliko časa, da bi moja vrnitev ne bila več smotrna. Takrat je Steklarna naredila novo organizacijsko shemo in sistemizacijo delovnih mest. Preden je nastal ta nov program, je obstajal interes za mojo vrnitev, vendar pa tega delovnega mesta potem v novi shemi ni bilo več. Splet srečnih okoliščin me je nato privedel na Medobčinski svet sindikata v Trbovljah. Naša vloga je bila predvsem v povezavi vseh treh Občinskih svetov sindikatov. V bistvu smo bili zaposleni na Republiškem svetu v Ljubljani. Organizirali smo tudi srečanja kovinarjev, katera pa niso bila tako majhnega pomena, kot so to nekateri menili. Ljudje sorodni po stroki so se namreč med seboj spoznali in si nato kasneje med seboj pomagali ter se povezovali pri razrešitvi določenih problemov. Takšna srečanja pa v bistvu ljudi tudi oplemenitijo ter jih relaksirajo.

Na prelomnici oz. prehodu iz družbene lastnine v znano t.j. privatno lastnino, mi je ogromno pomagalo moje predznanje iz Steklarne pa tudi iz skupščine občine. Po vsem tem znanju in izkušnjah človek čisto drugače gleda na ljudi in ima čisto drugačen pristop do le-teh. Pri snovanju kolektivnih pogodb so mi tako veliko pomagale izkušnje s področja plačilnega sistema v Steklarni Hrastnik, katerega sem spoznal v Steklarni. Le-te predstavljajo glavno delo profesionalnih Sindikatov. Kolektivna pogodba predstavlja danes "alfa in omega" tega, kakšno plačo bo kdo imel. Vsekakor te plače niso idealne za današnje razmere, vendar pa nam kolektivna pogodba predvsem omogoča vpogled v to, kakšna naj bi bila plača za posamezna delovna mesta. Omogoča nam v bistvu eno vrsto kontrole, saj če se odločimo za novo delovno mesto, že vnaprej približno vemo, kakšna naj bi bila plača na tem delovnem mestu. Je pa še veliko anomalij, in sicer mislim, da je prevelik razkorak med izhodiščno plačo v gospodarstvu in najnižjo plačo. V bistvu smo izenačili ljudi vse do 4. tarifne skupine. To ni

dobro niti za družbo niti za podjetje. S tem je namreč v določeni strukturi ljudi apatija. To je ena izmed zadev, katero še nismo uspeli rešiti, oz. jo našemu strankarstvu nismo strokovno dokazati. Najnižji delavski sloj je namreč še vedno malo preveč potisnjen na rob. Je namreč edini, ki se mora boriti za svoj obstoj oz. se nenehno dokazovati v svojem delu. Tu se mora v bistvu še spremeniti mnenje tako delodajalca kot vlade. Sindikatov v današnjem času je sicer zelo veliko, vendar pa se je strokovno dokazal samo Svobodni sindikat. Vsi ostali so samo obljubljeni, vendar pa je ostalo samo pri obljubah. Nekomu groziti s stavko je lahko, vendar pa se moramo zavedati, da si le-te ne morejo privoščiti vsi. Lahko si neko stavko privoščiti npr. Ljubljanski mestni promet, stavka v gospodarstvu pa ima lahko za posledico stečaj podjetja. Navsezadnje pa se bumerang vedno vrne državi. Sekretar kemične, nekovinske in gumarske industrije sem bil celih 10 let, t.j. od l. 1988, pa vse do novembra 1998 in moram reči, da odhajam z nekim zadoščenjem. Smo eden redkih sindikatov v Sloveniji, ki smo si l. 1994 smelo začrtali svoj program in ga tudi uresničili. Pokazali smo, da smo sindikat sodobnega tipa sistema, v katerega drvim, t.j. v kapitalizem. Imamo svoje sklade. Sklad za solidarnostno pomoč se je pokazal vsebinsko izredno globok. Naši člani so tudi vsi kolektivno nezgodno zavarovani. Sam pa sem prav tako predlagal, da bi del sredstev sprostili tudi za t.i. kratkoročne kredite, t.j. za ožimnico, šolske potrebščine,... in sicer z nekaj nižjo obrestno mero, kot jo ima banka. V bistvu bi se odpovedali donosnosti kapitala v korist članom.

• In kako sedaj?

No, program sem si že naredil. Čisto ustalil se še nisem. Prevzel sem vodenje krajevne skupnosti Rudnik. Prav tako sem v izvršilnem odboru Zveze borcev. To je s področja družbenega dela. Sicer pa imam na Dolenjskem majhno domačijo s sadovnjakom in vrtom, tako da bova z ženo preživela del časa v Hrastniku, del pa na Dolenjskem. Zelo rad popazim tudi na vnučko, prav tako pa velikokrat popaziva na dvojčka od

ženine sestre. Malo več časa pa bom sedaj posvetil tudi hoji v hribe. Vsekakor pa bom moral sedaj tudi malo bolj poskrbeti za svoje zdravje.

• Imate sporočilo za bralce Steklarja?

Predvsem želim vsem zaposlenim v Steklarni Hrastnik, da bi to zaposlitev ohranili in da bi iz naslova dela v čim krajšem času kaj več dobili. Kot sem seznanjen, lanskoletni poslovni rezultati kažejo pozitiven premik in upam, da le-ta ne bo usmerjen samo v razvoj, temveč tudi v plače. Tudi vodstvu želim, da uspešno vodi in da vleče čim bolj smeje in uspešne poteze ter gradi na koheziji. Čeprav je veliko več odločitev v rokah ožje skupine, pa vendar tudi brez malega človeka ni mogoče "povleči voza". Torej je potrebno predvsem krepiti medsebojne odnose, saj se da na le-teh veliko ustvariti. Vsem bralcem in prijateljem Steklarja

pa želim veliko zdravja v novem letu in v bodoče ter predvsem dobrega počutja povsod kjer se znajdejo.

Naj ta intervju končan z eno izmed misli g. Krsnika: "Pri vseh svojih zaposlitvah sem vedno dajal poudarek skupinskemu delu. Kajti če ni neke združbe oz. skupinskega delovanja in skupinskih ciljev, ni napredka oz. uspeha na splošno. Individualisti so namreč v družbeni imovini izgubljali. Lahko je nek umetnik individualist, težko pa se individualizem uveljavi v proizvodnji. Sodelavec mora biti v bistvu tvoj prijatelj, kateremu lahko tudi zaupaš."

G. Krsnik je s svojim delom dokazal, da ta misel še kako drži. Vsekakor pa se nad le-to lahko zamislimo tudi sami.

Pogovarjala se je
Edita Čadež

ŠPEDICIJSKA SLUŽBA

Korak naprej k boljšemu poslovanju
Steklarne Hrastnik

Odločitev, da poenostavimo izvoz in olajšamo delo, nam je omogočila carinska zakonodaja, katera je omogočila izvoznikom da carinske formalnosti sami opravimo. Dobra pol leta so tekle intenzivne priprave na čas, ko bomo vse carinske formalnosti opravljali v Steklarni Hrastnik. Da bi čimbolj izkoristili možnosti in združili samo opremo, smo se odločili, da ta služba opravi vsa dela od priprave odpreme do samih carinskih formalnosti. Za lažje delo je ta služba v skladišču gotovih izdelkov v sklopu komercialnega sektorja.

Čeprav ta služba opravlja veliko več dela, kot je samo carinjenje, naročanje prevoza, pripravo odpreme, spremljanje proizvodnje in spremljanje zalog, smo jo imenovali Špedicijska služba, kar je udomačen izraz in vsem znan, da se stranke, s katerimi posluje, lažje orientirajo.

Čeprav so nekateri imeli pomisleke o tej službi, moram priznati, da je

zelo zaživela in da zelo dobro dela, kar dokazujejo pohvale tako s strani carine kot s strani prevoznikov pa tudi drugih neposrednih vpletenih v tokove Špedicijske službe. Dekleta, ki so opravila tečaj za pooblaščen izvoznik ter izpit iz knjigovodskih vpisov, so dobile iz Republiške carinske uprave potrebna pooblastila, tako da so lahko začela opravljati svoje začrtano delo.

Prvi rezultati dela špedicijske službe so se že pokazali, saj je koordinacija dela v SGI ter komercialno boljša. Planiranje odprem in njihova realizacija je boljša in kvalitetnejša, kar se odraža vsaj na strani dela SGI. Pohvale vreden je podatek, da smo imeli s strani carinske službe samo dve kontroli, pa še ti sta bili pozitivno ocenjeni. Tehnična opremljenost službe je na zadovoljivi ravni, saj ima vodstvo podjetja razumevanje, tako da sledimo vsem trendom napredka na področju izvozne dejavnosti.

Da zaključim svoje razmišljanje z mislijo in upanjem, da bo Špedicijska služba delovala vzorno ter kvalitetno na vseh področjih svojega dela še v bodoče in da bo svoje delo še nadgrajevala do najvišjega kakovostnega razreda.

Vodja SGI
Branko VRETIČ

Nagrajenci dneva stekla in svetlobe BRANKO SEBASU

“Branko Sebasu že dolga leta vodi elektro delavnico, s pomočjo bogatih izkušenj, ki si jih je v tem času nabral, pa daje s svojim pripevkom sodobni tehnologiji pravo vrednost in moč. S svojim zavzetim delom in inovativnostjo uspeva vdahnuti tudi preživeti tehnologiji novo življenje, jo posodobiti in poskrbeti za njeno operativno sposobnost. Njegova posebna vrlina je pravilno odločanje v kritičnih trenutkih v interventnih situacijah, kar ga povzdigne znatno nad povprečje v podjetju. Ravno njemu gre večkrat zahvala, da včasih kljub hudim okvaram na napravah proizvodnja ne beleži pomembnih zastojev.” S temi besedami je direktor Steklarne Hrastnik obrazložil nagrado, katero je g. Sebasu prejel ob Dnevu stekla in svetlobe.

• **Za začetek bi vas najprej poprosila, da nam na kratko opišete svoja mlada leta.**

Rodil sem se 1. 1949 v Trbovljah, drugače pa že od nekdaj živim v Hrastniku. O otroštvu lahko rečem, da je bilo zelo lepo, saj sem imel zelo dobre starše. V osnovno šolo sem šel s 6. leti in se po končani osemletki izučil za elektrika. Vseskozi pa sem imel zelo rad šport, s katerim sem se tudi aktivno ukvarjal. Najprej sem treniral namizni tenis, nato pa sem se preusmeril v smučanje. Vidnejših rezultatov sicer nisem imel, saj sem vse skupaj jemal bolj amatersko. Takoj namreč, ko sem menil, da stvar obvladam, sem se preusmeril na drugo področje. Ja, lahko rečem, da sem imel zelo razgibano in bogato otroštvo.

• **V Steklarno Hrastnik ste prišli l. 1963, torej ste lani “zabeležili” 35 let zvestobe Steklarni. Kako to, da ste se odločili ravno za Steklarno Hrastnik?**

V Steklarno Hrastnik sem prišel povsem slučajno. Že kot otroka me je vedno privlačil poklic avtomehanika. Vendar pa šole za le-tega v Zasavju ni bilo, zato sem se odločil, da se izučim za elektrika. Da se po končani šoli zaposlim v Steklarni Hrastnik je bilo nekako logično, saj je v Steklarni delala že moja mama. Tako sem imel priložnost spoznati notranjost Steklarne že kot otrok, ki je vsak dan prinašal mami na delo malico.

• **Ali vas ni v vseh teh letih nikoli zamikalo, da bi spremenili delovno okolje?**

Ne, nikoli. Sem namreč človek, ki se le težko privaja na drugo okolje. Sredina kot taka, vsaj v elektro delavnici, je bila vedno prijetna. Plača pa.... No, nisem ravno človek, ki bi za vsak dinar več letel v drugo firmo.

• **Če se ozrete nazaj, po vseh teh 35 letih - kako bi primerjali takratno delo z današnjim?**

Prvo leto, ko sem prišel v Steklarno Hrastnik, je bilo delo še predvsem ročno. S tem mislim predvsem na delo kot npr. “štemanje” za polaganje kablov,... Lahko rečem, da je bila tehnologija tisti čas še dosti nerazvita. Vsekakor nismo imeli vseh teh strojev in pa pripomočkov, kot jih imamo danes. Razvoj tehnologije pa je poleg tega, da nam je olajšal delo, prinesel s seboj tudi racionalizacijo na drugih področjih. Tako nas je npr. danes zaposlenih v elektro delavnici 8, včasih pa nas je bilo kar 24. Drugih bistvenih sprememb ni. Elektro delavnica je pač tista, ki mora od A do Ž poskrbeti za vse, da tako proizvodnja kot spremljajoče dejavnosti nemoteno potekajo. To je veljalo tako včasih kot tudi danes. Ja, še ena razlika je. Včasih, ko smo se mi učili za elektrika, smo imeli v vsakem letniku 3 mesece šole in 9 mesecev prakse. Po končanih 3 letih si bil v bistvu že pripravljen za samostojno delo. Danes tega ni in je bistveno slabše. Mladina je nabita s teorijo, manjka pa ji prakse.

• **Že dolgo časa ste delovodja elektro delavnice. Sigurno je to zelo odgovorno, večkrat pa tudi zelo**

Če se namreč za svoje delo ne zanimaš sam, ti ga nekdo drug ne bo ne olajšal in ne popestril.

težavno delo. Vendar pa veljate za človeka, ki se izvrstno znajde v kakršnikoli situaciji. Kako vam to uspeva?

Imam pač rad izziv. Človek mora biti kreativen in jaz osebno zelo rad vložim nekaj svojega v vsako delo. Poleg tega pa imam to srečo, da delam z ljudmi, s katerimi tvorimo popolnoma homogeno ekipo. V takšni sredini se da delati in ni težave, katera se ne bi dala odpraviti oz. razrešiti.

• **Za kaj vse mora poskrbeti vsakodnevno vodja elektro delavnice?**

Naše delo je predvsem to, da poskrbimo, da proizvodnja poteka nemoteno. Vsak dan tako pregledamo oz. preverimo napajanje tovarne, visoko napetost, transformatorje, delovanje kompresorjev, tehnološko vodo,... V kolikor pa je potrebno, nas pokličejo tudi k vzdrževanju strojev. Imamo 4-izmensko dežurno službo, tako da smo na voljo prav v vsakem trenutku. V kolikor je potrebno, pa nas pokličejo tudi domov.

• **K napredku Steklarne Hrastnik ste pripomogli tudi z inovativnostjo. Kako nastajajo te ideje?**

Predvsem zaradi želje po odpravi napak. Npr. imaš določen stroj, na katerem se vrsti napaka za napako.

Takšen problem sem imel na stroju za rezanje kozarcev, t.j. na liniji za izdelavo kelihov. To je bila moja prva inovacija. Noč in dan sem odpravljal napake, ki so se kar vrstile. Pri tem sem se začel spraševati, zakaj ni bi sam pripomogel k temu, da v bodoče do teh problemov ne bi več prišlo. In tako želja po odpravi pomanjkljivosti na določenem stroju, rodi inovacijo. Poznaš stroj, veš kako deluje, poznaš tudi svoje delo, potrebno je le še malce entuziazma in pa želja, da bi tako sebi kot drugim olajšal delo. Tako “potuhtaš” stvar, ki odpravi vse te pomanjkljivosti.

Druga takšna inovacija je bila predelava stroja na P-1, pa še bi lahko kakšno naštel. Nazadnje smo predelali stroj na P-5, vendar pa to še nismo prijavili.

• **Imate morda kakšen nasvet za naše “mlade” elektrika?**

Ravno mladih elektrika ne nimamo. Naš najmlajši elektrika je star že 38 let. Torej pravega podmladka nimamo. Včasih smo bili najmlajša delavnica v Steklarni, sedaj pa se je to spremenilo. S kadrovske reorganizacije in željo po čim boljši racionalizaciji, so bili vsi mladi elektrika prerazporejeni na druga delovna mesta. Saj veste, vedno imajo prednost delavci s

Mladina je nabita s teorijo, manjka pa ji prakse.

prakso oz. gre ponavadi vedno tisti, ki zadnji pride. Vendar pa ima to počasi že vpliv na delo in sicer mislim pri tem predvsem na delo, ki zahteva več gibčnosti, npr. plezanje po lestvi,...

No, kar zadeva nasvet bi rekel predvsem to, da naj opravljajo svoje delo z veseljem, predvsem pa z določeno kreativnostjo. Le takšno delo bo obrodilo sadove, njim samim pa prineslo zadovoljstvo in uspeh. Če se namreč za svoje delo ne zanimaš sam, ti ga nekdo drug ne bo ne olajšal in ne popestril. Šola ti da samo osnovo, vse ostalo pa si mora nato vsak izboriti sam.

• **In kako gledate na poslovanje Steklarne Hrastnik? Imate kakšne predloge, mogoče za izboljšanje pogojev dela v vaši delavnici?**

Steklarna Hrastnik je bila vedno v vzponih in padcih. Nikoli ni bilo zelo dobro. Lahko rečemo, da je bilo vedno ali malce boljše ali pa malce slabše. Kar zadeva trenutno situacijo pa vemo, da prav tako ni najboljša, vemo pa tudi, da bi bila lahko dosti slabša. Imamo redne plače po kolektivni pogodbi,... Glede prihodnosti pa tudi ne kaže, da bo rožnata. Vsaj kot sem razbral iz zadnjega Steklarja, se nam obeta, da bomo morali v naslednjih letih predvsem zaradi vse hujše konkurence vsi krepko poprijeti, da se bomo na trgu obdržali vsaj na položaju, katerega zasedamo sedaj.

Glede predlogov za izboljšanje pogojev dela pa moram povedati, da smo v zadnjih letih veliko naredili. Nabavili smo vsa potrebna orodja, izključili smo dve trafo postaji, oz. ju združili. Tako varčujemo z energijo, hkrati pa imamo bolj sigurno delovanje, saj imamo s tem 100% rezervno. To leto naj bi opravili podobno še na tretji postaji.

Želim pa si, da bi se zaposleni v Steklarni Hrastnik malce bolj zavedali, da je potrebno varčevati, in sicer ne samo na določenem področju, temveč prav povsod. Tudi pri vodi, ... In pa seveda, da bi bolj pazili na čistočo v tovarni. Na določenih mestih je namreč prav porazna.

• **Kaj pa zunaj Steklarne Hrastnik, kaj takrat najraje počnete?**

Veste, sem bolj zapečkar. Doma najrajši prebiram časopis ali pa se na računalniku učim delanja raznih programov. Pozimi rad smučam, poleti pa se grem večkrat kopat oz. grem z družino na morje, kolikor nam pač finance dopuščajo. Spomladi in pa jeseni pa gremo tudi večkrat v hribe.

• **Kako ste izvedeli za nagrado in kaj menite o podeljevanju takšnih priznanj?**

Za nagrado sem izvedel en dan prej in sicer od svojega šefa. Mislim, da je to lepa vzpodbuda in pa gesta, ki pokaže, da delo ni ostalo neopaženo in da ga ljudje okrog tebe cenijo.

• **Vaše želje so**

Predvsem, da bi bili vsi zdravi in da bi Steklarna še v naprej uspešno poslovala, se širila, tako da bodo tudi naši otroci imeli vsaj enake možnosti kot mi, če ne že boljše.

G. Branko Sebasu je tih, redkobeseden, lahko rečemo skromen človek. Vendar pa njemu niso potrebne velike besede. Namesto njih že dovolj povedo njegova dejanja oz. njegovo delo. Čeprav si v rani mladosti ni ravno želel tega poklica, pa je danes le-temu v ponos. S svojim delom je namreč pokazal, da je lahko tudi delo elektricarja zelo zanimivo, potrebno je le malce navdiha in pa kreativnosti, česar pa njemu sigurno ne primanjkuje. Želimo mu še veliko inovacij, predvsem pa da bi tudi nadalje v svojem delu našel to zadovoljstvo, ki ga občuti danes.

Edita Čadež

KAKO SMO PRAZNOVALI

Navadno smo okrog novega leta objavili anketo o pričakovanjih in željah za prihajajoče leto. Letos pa smo se odločili za objavo nekaj doživetij praznovanj ob prestopu v mlado leto. Vsakdo si želi, da bi bil ta dan drugačen kot običajno, ki jih zaradi vsakdanjega tempa in naglice niti ne razlikujemo med seboj.

Zoran DROLC, izmenski vodja v zmesarni

Silvesterski večer sem preživel v hitrem ritmu, kakršno je tudi današnje življenje. Do 18-ih sem bil še v službi, nato pa sva z ženo skupaj s prijatelji odšla na praznovanje v športno dvorano na Logu.

Dvorana je s svojo okrasitvijo s kot zvezdicami drobnimi lučmi pod stropom in light show-om pripomogla k slovesnejšemu vzdušju. Ob res dobrem ansamblu Victory sem, čeprav nisem med najboljšimi plesalci, preplesal noč. Še prehitro je bila polnoč, ko se je napetost porazgubila, kravate popustile in smo se prepustili veselemu rajanju do jutranjih ur. Ob tej priložnosti bi rad povedal tudi, da smo delavci Steklarne dokazali, da skupaj zmoremo marsikaj. Voz se je iz globoko vdratih kolesnic začel počasi premikati navzgor. Mnogi so z delovno zavzetostjo znali pozabiti na svet okoli sebe in svoje družine in se posvetili delu. Žal pa v današnjem svetu pravičnega nadomestila za napore in odpovedovanja ni.

Sašo MUR, vodja vzdrževanja strojev

Po dolgih letih sem letošnje novo leto pričakal v planinskem domu na Kalu. Novoletni aranžmaji za to praznovanje so bili razprodani že v začetku novembra. Glede na ceno so nam ponudili največ, kar je možno - aperitiv, večerja, šampanjec in tradicionalna jutranja kislja juha.

Družba je bila enkratna, veliko smo plesali, pa tudi trebušne mišice so bile obremenjene zaradi stalnega smeha. Kot bi mignil je bilo jutro.

V planinskih kočah je vzdušje popolnoma drugačno, bolj sproščeno, prijazno, brez "modnih revij", domače, z obveznim tikanjem. Tega ne spremeni tudi dejstvo, da je danes skoraj povsod možen dostop z avtomobilom. Škoda, da nam vreme ni služilo, sicer bi lahko naslednje dni praznovanje združili še z vijuganjem po zasneženi planini.

Mira OBLAK, pregledalka stekla

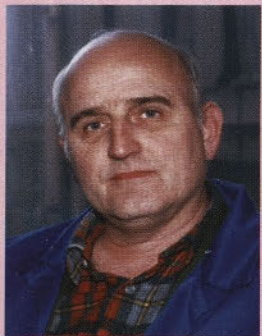
Skupaj s svakovo družino smo novo leto pričakali doma. TV program je bil dolgočasen, zato smo si morali čas popestriti sami - nič posebnega - malo glasbe, pogovora, smeha, pa vendar drugače, slovesneje kot ob navadnih dneh. Po polnoči pa smo se z dobrimi željami odpravili še k prijateljem in znancem. V prazničnih dneh smo obiskali še nekaj sorodnikov, še prehitro je prišel prvi ponedeljek v letu, ko se je bilo potrebno

spet usmeriti v stare tirnice, polne obveznosti in vsakodnevnih skrbi.

Anton KREŽE, ključavničar v KIKO

Novo leto sem v krogu najdražjih proslavil doma. Smo še dokaj tradicionalna družina in tudi prestop v novo leto smo pričakale štiri generacije skupaj - moja starša, midva z ženo, trije sinovi in štirje vnuki. Oče je, kljub svojim 86. letom, raztegnil meh, ostali smo razprli naša grla in mu pritegnili. To je tudi priložnost za sproščen pogovor, brez vsakodnevnih obveznosti in skrbi, mnogo smeha in otroškega živčava.

Naslednje praznične dni pa so nas z najboljšimi željami za prihajajoče leto obiskali še bratje, sestre, sosedje in drugi. Kljub temu da ni bilo kakšnih burnih dogodkov, sem s takšnim praznovanjem novega leta zadovoljen.

Ivan OBERČKAL, izmenski vodja PC Razsvetljava

Že štiri leta skupaj še s petimi pari čakamo prihod novega leta v planinski koči pod Storžičem.

Potrebna je kakšna urica hoje po Dovžanovi soteski, ki teče v čudovitem naravnem okolju v sklopu Triglavskega narodnega parka. To je nekakšna predpriprava novoletnega vzdušja. Koča je le naša, tudi glasba v lastni režiji, malo s kaset, s seboj pa imamo tudi glasbene rekvizite.

Praznovanje si popestrimo še z raznimi skeči, drug drugega obdarujemo ... Po polnoči gremo na zasneženo planjavo - kot na dlani se vidijo luči razsvetljenega Kranja in Trziča. V hribih smo ostali še par dni.

Kasneje smo malo zamenjali okolje z odhodom v planinsko karavlo, preurejeno v prijetno gostišče. Takšnih novoletnih praznovanj si lahko vsak le želi. In čakanje mladega leta je popolnoma drugačno in lepše, če se odpravimo izven domačih sten in televizorja v kotu. Leta že tako ali tako prehitro tečejo, potrebno jih je napolniti s prijetnimi dogodki.

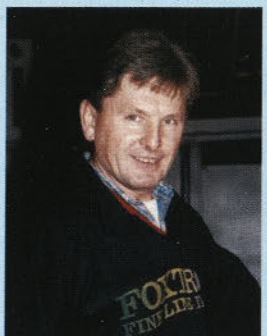
Tatjana CVELBAR, brusilka stekla

Naveličali smo se že novoletnih praznovanj doma. Zato smo se letos odločili za najem apartmaja moževega podjetja in nekaj dni preživeli v Kranjski Gori. Od starega leta smo se nameravali posloviti z lastno zabavo, kljub temu pa nas je po polnoči premamil praznični vrvež kraja in smo si dali duška na ulicah. Naslednje dni pa smo se odpravili na okoliške kraje - Tamar, Planico... Nekateri so se smučali, ostali pa smo se le sprehajali v prelepem okolju

Gorenjske. Kranjska Gora je bila polna tako domačih kot tujih gostov. Zlasti mladina je uživala. Da nam ni bilo preveč hudo, ko smo morali domov, je pripomoglo nedeljsko slabo vreme.

Mislim, da naključni izbor anketirancev predstavlja vzorec praznovanj vseh zaposlenih, pač glede na naše želje, priložnosti, predvsem pa možnosti. Upam, da je večina s svojim izborom zadovoljna in da je bila to le uvertura pred letom 2000. Kot kažejo priprave, ki se odvijajo že nekaj časa, bo svet takrat zaradi navdušenja in bučnosti izstopil iz tečajev in okvirjev. In mi z njim. O tem pa prihodnje leto.

Marinka ANŽLOVAR

Ivan KALUŽA, ročni pihalec - brigadir

Glede na to, da je sin še majhen, nismo niti razmišljali o novoletnih zabavah izven domačega okolja. Kljub temu nas je v toku noči premamilo, da smo se odpravili v Zagorje, kjer so organizirali praznovanje na prostem. Vzdušje je bilo enkratno, srečali smo veliko znancev in prijateljev, nebo je bilo razsvetljeno od raket in drugih pirotehničnih sredstev. S sabo sem imel tudi steklenico šampanjca, ki ga zaradi zunanje temperature ni bilo potrebno hladiti. Celo

na kristalne kozarce, da smo lahko slovesneje nazdravili, nismo pozabili. Žal pa nismo mogli ostati prav dolgo, saj se moramo v tem času prilagajati željam in potrebam najmlajšega, ki pa jih zna izražati najglasneje.

ZAHVALA

Najlepša hvala vsem, ki nam kakorkoli pomagata ob hudi bolezni hčerke Tine.

Družina Zore

OBISK DEDKA MRAZA

Pred prihodom dobrega moža s severa je potrebno poskrbeti za čim lepšo okrasitev...

Dedek mraz z vrha gradu pozdravlja otroke...

Žareče očke najmlajših odtehtajo vso dolgo pot Dedka mraza...

Potrebna je bila le čarobna palčka in sodelovanje otroških rok...

Čarodej čara in čara...

In še skupinska slika Dedka mraza in njegovih prijateljev - pomočnikov...

KADROVSKA INVENTURA

Tokrat vam bom postregla s strnjenimi podatki in sicer za celotno leto 1998. Seznanila vas bom s kadrovskimi novicami in hkrati predstavila nekaj statističnih podatkov.

Začela bom kar na začetku leta 1998, ki smo ga pričakali s skupnim številom 788 zaposlenih delavcev, med katerimi je bilo 355 žensk in 433 moških. Na začetku leta 1998 so bili med nami tudi 3 pripravniki in 38 delavcev zaposlenih za določen čas.

In kako je videti bilanco kadrovanja v celotnem letu 1998?

Med celotnim letom 1998 smo v redno delovno razmerje sprejeli 27 delavcev in sicer 4 ženske in 23 moških, (opomba: v letu 1997 je bilo sprejetih kar 67 delavcev). Med tekočim letom 1998 je delovno razmerje PREKINILO 39 delavcev, in sicer 17 žensk in 22 moških (opomba: v letu 1997 je delovno razmerje prekinilo 67 delavcev, in sicer 30 žensk in 37 moških).

Iz analize vzrokov prekinitev delovnega razmerja za leto 1998 je razvidno, da je bilo 6 delavcev disciplinsko izključenih, od tega je bilo 5 moških in pa 1 ženska, kar predstavlja dobrih 15% vseh prekinitev v lanskem letu. 11 delavcev (3 ženske in 8 moških), to je dobrih 28%, je delovno razmerje prekinilo sporazumno, oz. po lastni želji, v letu poprej, se pravi leta 1997, je bilo takšnih prekinitev 10, in sicer 5 žensk in 5 moških. Na služenje vojaškega roka je bilo v letu 1998 vpoklicanih kar 5 naših delavcev, kar predstavlja skoraj 13% vseh prekinitev, v letu 1997 pa so bili takšni delavci 4.

Tudi v lanskem letu je bila naša firma v mesecu marcu in pa septembru odeta v črnino, saj smo izgubili dva naša sodelavca.

Naše hčerinsko podjetje Sinet, d.d. je v letu 1998 iz naših sredin prevzel kar 8 delavk, kar predstavlja dobrih 20% vseh lanskoletnih odjav, v letu poprej pa je bilo takšnih prerazporeditev 17. V preteklem letu je izkoristilo priložnost, da bodo čas do upokojitve pričakale doma kar 5 naših delavk, skoraj 13% vseh objavljenih delavcev v letu 1998. V preteklem letu je samo 1 delavec pričakal redno starostno upokojitev, za primerjavo z letom 1997, ko so

bili takšni delavci 4, invalidsko upokojena je bila 1 delavka, ravno tako pa je bilo tudi v letu 1997.

- **starostne-redne upokojitve:**
FRANC PUŠNIK, rojen leta 1942, je bil zaposlen kot vhodni kontrolor v službi zagotavljanja kakovosti, upokojen 31.03.1998 s 40 leti skupne delovne dobe.

- **invalidska upokojitev:**
MARJANA MLADENOVICH, rojena leta 1952, zaposlena kot rezalka stekla v PC razsvetljava, upokojena 31.03.1998 s 27 leti skupne delovne dobe.

Ob vseh navedenih podatkih, z upoštevanjem vseh sprememb med lanskim letom smo leto 1998 tako zaključili s skupnim številom 776 zaposlenih delavcev, med katerimi je bilo 345 žensk in 431 moških. V tem stanju je bilo zajetih 29 delavcev sprejetih za določen čas ter 3 pripravniki.

V leto 1999 pa smo stopili z naslednjim stanjem zaposlenih po obratih in sektorjih (stanje na dan 1.1.1999):

PC RAZSVETLJAVA 197 delavcev

- proizvodnja	152
- KIKO delavnica	12
- brusilnica	18
- mizarska delavnica	3
- vodstvo	12

PC EMBALAŽNO STEKLO 71 delavcev

- proizvodnja	29
- vzdrževanje strojev	7
- vzdrževanje orodja	12
- menjave	8
- vodstvo	15

PC POGRNJENA MIZA 93 delavcev

- proizvodnja	49
- vzdrževanje strojev	7
- vzdrževanje orodja	20
- menjave	8
- vodstvo	9

OBRAT PREGLEDA 200 delavcev

OBRAT PRIPRAVE ZMESI IN TALJENJA 36 delavcev

OBRAT VZDRŽEVANJA IN INVESTICIJ 37 delavcev

PRAVNO KADROVSKA SLUŽBA 22 delavcev

- splošna služba	7
- obrat prehrane delavcev	15

KOMERCIALNI SEKTOR 79 delavcev

- prodaja in vodstvo	18
- skladišče gotovih izdelkov	41
- industrijska prodajalna	5
- nabava, skladišče kartonov in pomožnega materiala	15

FINANČNO RAČUNOVODSKI SEKTOR 16 delavcev

SLUŽBA ZAGOTAVLJANJA KAKOVOSTI 19 delavcev

SLUŽBA RAZVOJA IN OBLIKOVANJA 6 delavcev

Kadrovska služba
Sabina Medved

ZANIMALO VAS BO

Prazniki so za nami, novoletne lučke se počasi ugašajo, naša življenja pa se bodo morala vrniti na stare, vsakdanje poti, pravzaprav pa so samo te drobne stvari tiste, ki bi nas morale veseliti in nam bogatiti življenja. Z zadnjim statističnim podatkom sem vas seznanila ob koncu meseca novembra 1998, in sicer so bili takrat podatki sledeči:

Mesec **november 1998** smo tako zaključili s skupnim številom 776 zaposlenih, med katerimi je bilo 346 žensk in 430 moških, med vsemi pa smo imeli tri pripravnike in pa 27 delavcev sprejetih za določen čas.

Od tega zadnjega podatka pa je bilo tudi v mesecu **decembru 1998** izredno malo sprememb, in sicer: v **decembru 1998** NISMO NA NOVO ZAPOSILILI NOBENEGA DELAVCA.

Delovno razmerje STA PREKINILI DVE NAŠI DELAVKI, in sicer: Jasmina Bečirovič, zaposlena kot rezalka stekla v PC razsvetljava in pa Marija Fujs, pregledalka 3 v obratu pregleda, obe delavki sta bili prerazporejeni v hčerinsko podjetje Sinet, d.d.

Ob vseh navedbah kadrovskih sprememb, ki jih je bilo tudi v zadnjem mesecu leta 1998 izredno malo, smo mesec **DECEMBER 1998** zaključili s skupnim številom 774 zaposlenimi, med katerimi je 344 žensk in 430 moških, med vsemi je 29 delavcev sprejetih za določen čas in pa trije pripravniki.

PRIRASTEK K DRUŽINI

Naši delavki Magdaleni Šurina, ki je zaposlena kot davčna svetovalka in

njenemu izvoljencu Brunu se je rodila prvorojenka Anja.

Mlad očka je postal tudi Aljoša Vrtačnik, kateremu je Željka Vukajlovič povila hčerko Karmen. Tudi Franci Zajc, ing. zaposlen kot vodja vzdrževanja in investicij, je že drugič postal očka in sicer ga je s hčerko Saro osrečila izvoljenka Darja Jurgelj.

POROČILI SO SE:

Nihče od naših zaposlenih se v tem prazničnem mesecu ni odločil za poroko, zato ta rubrika zopet ostaja nepopolna.

V rubriki JUBILANTI vam predstavljamo delavce, ki so svojo pripadnost firmi izkazali z dolgoletnim delom in so za to prejeli tudi jubilejno nagrado. V mesecu **DECEMBRU** so to:

10 LET /
20 LET

Mitra Stojančič in Izeta Semič, obe zaposleni kot pregledalki v obratu pregleda in pa Mileta Radosavljevič, ki opravlja delo strojnika H-28 v PC pogrnjena miza.

30 LET

Anton Križnik zaposlen kot ročni pihalec v PC razsvetljava in Jože Oblak, ki opravlja delo pomožnega delavca v obratu pregleda.

ČESTITAMO VSEM!

Kadrovska služba
Sabina MEDVED

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, ata, sina, brata in strica

DRAGA STICHERJA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani. Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za darovano cvetje, sveče, izrečena sožalja in govorniku g. Fišnerju za lepe besede. Prav tako za lepo zaigrano tišino in vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: žena Joži, sin Anžej, mama, ata, sestra Nadi in brat Robi z družinama ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, stare mame in prababice

MARIJE JAZBINŠEK

se najlepše zahvaljujemo zdravnicama Zdravstvenega doma Hrastnik za lajšanje bolečin, g. župniku za opravljen obred, sorodnikom, prijateljem in znancem za spremstvo in sveče, predvsem pa sosedom v Podkrajju št. 91 za izredno pozornost.

Sin in hčerka z družinama

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljube mame in babice

EMILJE KAISER

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ji pomagali v boju z boleznijo in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Metka in Matej z družinama

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljube mame, stare mame in prababice, sestre in tete

ANICE MUŠIČ (roj. POVŠE)

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom in znancem, mojim sodelavcem in sodelavkam za podarjeno cvetje in sveče ter izrečena sožalja.

Hvala godbi in pevcem Steklarne Hrastnik za zaigrane in zapete žalostinke, kakor tudi Sindikatu za podarjeno cvetje. Hvala g. župniku za opravljen obred ter g. Jančiču za poslovilne besede.

Iskrena hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti v prerani grob.

Žaluoja hčerka Marija Kostanjšek z možem Stanetom, vnukinji Stanka in Nataša z družino ter ostalo sorodstvo.

ZVEZDE GOVORIJO

Horoskop od 1.2. do 28.2.1999

Piše astrologinja Milena Zakrajšek

OVEN

Posebnih težav z zdravjem ne boste imeli, izjema ste le tisti, ki trenutno boleate, zato vam svetujemo nekoliko več previdnosti. V ljubezni pa se bodo vaša čustva do partnerja poglobila in utrdila, še posebno v drugi polovici februarja. Na delovnem mestu pa boste morali še malo potrpeti, ker rezultati še ne bodo vidni.

BIK

V tem mesecu vas bodo že majhni porazi prizadeli in povzročili, da se boste umaknili vase. Težko boste našli stik z drugimi, nekoliko plašni in molčeči boste v tem obdobju. Telesno boste zdravi, le na grlo malo popazite. V tem mesecu boste iskali podporo pri partnerju, našli jo boste.

DVOJČKA

Na zdravje ne boste utegnili misliti in vaš organizem bo moral prenesti veliko napora, ki ga bo prineslo s sabo vaše nemirno življenje. Premalo boste spali, skoraj nič jedli in veliko veseljačili. Neprespane noči se vam bodo poznale, morali se boste umiriti.

RAK

V tem mesecu si boste želeli predvsem pozornosti. Na vsak način boste hoteli dobiti potrditev, da vas imajo radi. Nekateri načini, ki jih boste pri tem uporabljali, bodo povsem neprimerni, zato se smete čuditi, če ne boste našli na odziv, ki ga pričakujete.

LEV

Počutje se vam bo sicer izboljšalo, vendar tudi vnaprej ne bo šlo brez vašega sodelovanja. Bodite zmerni v stvareh, ki jih počnete, tako z delom kot z zabavo ne pretiravajte. V ljubezni boste težili k temu, da bi vas čim več ljudi občudovalo, kar se vam bo tudi uresničilo.

DEVICA

Vaše razpoloženje bo precej spremenljivo, prav tako vaše počutje. Na trenutke boste razigrani, potem pa spet zamorjeni in brez energije. Vašim bližnjim ne bo jasno, kaj od njih pričakujete, zato ne bodo vedeli, kako se naj obnašajo. Nekoliko osamljeni boste, zato boste naredili vse, da bi spoznali nove ljudi, lahko pa se zgodi, da boste premalo kritični, zato bodite previdni.

TEHTNICA

Na zdravje boste morali malo bolj popaziti, saj boste čutili pomanjkanje energije, zato se boste morali sprijazniti s tem, da boste več počivali. Na čustvenem področju pa boste spoznali človeka, ki vam bo v marsičem podoben, globji odnos pa bosta razvila šele čez čas, ker bosta oba previdna.

ŠKORPIJON

Izogibajte se poživlom, za katere veste, da jih vaš organizem ne prenese. V tem obdobju se boste najbolje počutili doma s partnerjem. Veseli boste, da so vaše težave s komuniciranjem minile in da se sedaj lahko dobro in mirno pogovarjata. V tem mesecu boste v službi potrebovali železno voljo.

STRELEC

Naporen čas je za vami in sedaj se boste lahko odpočili, saj je mesec februar za vas miren na vseh življenjskih področjih. S partnerjem se bosta lepo razumela predvsem zato, ker vam bo uspelo rešiti problem iz preteklosti.

KOZOROG

Minuli dnevi so bili naporni predvsem v materialnem smislu, zato boste v tem obdobju poskrbeli predvsem za finance. Pri vsem tem delu pa ne smete pozabiti na svoje dobro počutje. Privoščite si izlet z družino ali obiščite stare prijatelje.

VODNAR

V ljubezni boste v tem obdobju zelo uspešni, kar boste znali tudi uspešno izkoristiti. Čeprav vam ne bo do resnejših zvez, se vam lahko zgodi, da se boste navezali na nekoga, ki je trenutno le dober znanec. Ne bojte se svojih čustev, prepustite se jim.

RIBI

Vaše počutje se bo izboljšalo in uspeli se boste umiriti in tudi sprejeti stvari, zaradi katerih ste se še pred kratkim žrli. Spoznali boste, da vse ni bila vaša krivda in da takih dogodkov niste mogli predvidevati. Poskrbite, da se boste iz teh izkušenj nekaj naučili, potem pa pogumno naprej.

Nagradna križanka

	UTEŽNA ENOTA ZA DRAGO KAMENJE IN CISTINO ZLATA	SIN IZAKA IN REBEKE	ZNAMENJA ČASTI IN OBLASTI	RUSKI SLIKAR VLADIMIR	SKUPŠČINA MED NOB	STEKLARJA	NOČNA PTICA	KARL RENNER	AVTOR: KARLI DREMEL	PRISTOPNA CESTA	SVETI BIK PRI STARIH EGIPČANIH	NEMŠKI PISATELJ (HEINZ G.)	AMERIŠKI SATIRIK BUCHWALD	EGIPČANSKI BOG SONCA
	MALIJSKI POLITIK (MODIBO)					ČRT KANONI			GL. MESTO DRŽAVE SENEGAL					
	FR. PEVEC (CHARLES)					OLIMPIJSKE IGRE			NASLON PRI STOLU					
	SLOVENSKI IGRALEC (ZELJKO)								TEK ČEZ DRN IN STRN					
								GLASBENI INTERVAL						
STEKLARJA	VELIKI GORSKI VRH	LEK												
	TEBANSKA KRALJICA						REMONT	BIBLIJSKI PRAOČE VSEGA ČLOVEŠTVA	AMERIŠKA PEVKA (DIANA)				DRŽAVA V JUGOVZHO DNI EVROPI	PESNICA ŠKERL
VESELJE								OSSIP ZADKINE			JAPONSKA NABIRALKA BISEROV			
			MESTO V SPANJI					TEKMA V STARI GRČIJI			ŠTEVILČNO STANJE			
ENERG. STOPNJA ATOMA						AM. ANTRO- POLOG (FRANZ)				SESTAVINA PIVA				
			OLIVER CROMWELL	REKA NA TIROLSKEM		STRONCIJ				LETNI GOZDNI POSEK				
IGRALKA KRAVANJA				VRSTA RASTLIN VLAKNA										
						ZIMSKA PADAVINA				NRAVO- SLOVJE				
						ZVEZDA V ŠKORPI- JONU				NUŠA DERENDA				
VEST (ČASO- PISNA)					SMUČARSKI TRENER KALAN			UGASLI VULKAN NA JAPONSKEM						OGNJEŠKO ŽRELO
					PRIČESNA LEČA									
ITALIJAN. TISKOVNA AGENCIJA				PIKA, (TOČKA V IGRI)		RAZBIJAČ							DANSKA	
						ALPSKA DO- LINA POD TRIGLAVOM							SLABOST	
SLOVENSKI STROJNISKI STROKOVNJAK IN IZUMITELJ (FELIKS)		TOMAŽ TERČEK		OSKAR KOGOJ		SNOV, MATERIJA			PREBIVALCI GRČIJE	MOŠKI PEVSKI GLAS				
		NORVEŠKI PISATELJ DUUN		OSEBA IZ BIBLIJE		NEKD. ČEŠKA DRŠALKA MAŠKOVA				MANIČNO JAMSTVO				
IME IN PRIIMEK NAŠEGA PISATELJA								JUŽNOAM. ORJASKA KRASTACA			SOPROGA			
											NADAV PREDPLA- ČILO			
SESTAVINA MASCOS					SMUČARSKA MAGONI			POSUŠENA TRAVA, SENO				BAJKA, LEGENDA		
DENARNA USTANOVA					FRANCOSKI PISATELJ (CLAUDE)			DEDALOV SIN				DEL VOZA		
MESTO V ŠVICI OB ŽENEVSKEM JEZERU					PLEME, ROD			MOČ, JAKOST				MIK, NENAVADNA LEPOTA		

Nagradna križanka

Med narekovanjem uide direktorju neroden zvok. Tajnica se naredi, kot da ni nič slišala. Kmalu se mu pripeti še enkrat. "Ni treba ponavljati," reče tajnica, "sem že prvič dobro slišala."

*

Gradbena delavca gresta čez gradbišče, levico tiščita v bok, desnico pa imata zasukano čez glavo. Polir ju zagleda in zavpije: "Kaj se sprehajata kot dva Butalca?!" Prvi pogleda kvišku in reče: "Saj res, Jože, lestev sva pozabila vzeti!"

Med reševalce s pravilnimi rešitvami nagradne križanke bo žreb razdelil nagrade v skupni vrednosti 11.000 tolarjev in sicer:

1. nagrada - 5.000 tolarjev
2. nagrada - 3.000 tolarjev
- tri nagrade po 1.000 tolarjev

Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo Steklarja, Cesta 1. maja 14, 1430 Hrastnik do 15.02.1999.

Nagrajeni reševalci

Za nagradno križanko, objavljeno v Steklarju št. 12/1998 smo prejeli 79 rešitev. Žreb je prisodil nagrade naslednjim:

1. nagrada - 5.000 tolarjev: Tomo Uldrijan, upok.
2. nagrada - 3.000 tolarjev: Marjan Miklič, upok.
- 3.- 5. nagrada po 1.000 tolarjev: Marija Bekavac, upok., Ivan Gošler, upok., Tatjana Stojančič

Rešitev križanke iz prejšnje številke:

VODORAVNO: svat, A.I., stope, vitrina, Krpan, ŽELI UREDNIŠTVO STEKLARJA, kiks, S.L., O.N., Anaa, paket, moare, Vir, Zug, asket, aceton, apolon, gavčo, lanolin, irida, A.N., U.K., inicijala, P.S., samostan, Ikaria, pot, Ivanov, Jaka, V.D., nova, Miro, Ariman, Aagesen, oliva, Ivo, Krn, Erede, Nanos, Mar, ata, malik.

K.D.

STEKLAR

Steklar - glasilo delavcev Steklarne
Hrastnik ureja uredniški svet:
Marinka Anžlovar, Edita Čadež,
Soniboj Knežak, Matija Koritnik,
Slavko Marcen in Pavel Bauerheim.
Glavni urednik: Slavko Marcen.
Oblikovanje: Alenka Leskovšek.
Fotografije: Branko Klančar.
Lektor: Herta Erman.
Grafčna priprava in tisk:
Grafex Izlake
Naslov uredništva: Steklar Hrastnik,
C. 1. maja 14, tel.: 0601 54 600.
Po mnenju urada za informiranje pri
vladi Republike Slovenije št. 23/32-934)
z dne 25.1.1993 je glasilo
proizvod informativne narave, za
katere se plačuje 5-odstotni prometni
davek.